

Kennismaking VIB en methode CONTACT

Hoe contact bevorderen tussen doofblinde personen en hun communicatiepartners?

BARTIMEUS

Ingrid Korenstra
Bartiméus Expertisecentrum Doofblindheid

19-03-2015

BARTIMEUS ZIET MOGELIJKHEDEN

Even voorstellen:

- Bartiméus Doorn, 1990
- 25 jaar werkzaam in de doofblindenzorg.
- 2006: Bartimeus Expertisecentrum Doofblindheid
- Communicatiecoach > trainer totale communicatie
- AIT: Video interactie begeleiding
- Cliënttrajecten, Videoanalyses, cursussen, onderzoeken, studiedagen, congressen en presentaties

Programma

- Inleiding
- Begrippen
- Belang goede interactie
- Doelgroep
- Methode Contact
- Interactiemodel
- Interactie kenmerken
- kerncategorieën
- Waarom VIB
- Casus Jan Dirk

Begrippen

Interactie

Het proces waarin twee individuen elkaars gedrag en emoties wederzijds beïnvloeden (Janssen et. Al, 2003)

Communicatie

Een vorm van interactie waarin betekenis wordt overgedragen en gedeeld door het gebruik van uitingen die worden waargenomen, geïnterpreteerd en onderhandeld door beide partners (Bjerkkan, 1996)

Belang van goede interactie:

Hechting = opbouwen van een vertrouwensband

- Ontwikkeling
(m.n. sociaal-emotioneel, communicatie)
- Ego-versterking (ik mag er zijn)
- Omgaan met stress

Hechtingservaringen werken door op latere leven > ook bij de communicatiepartners

Doelgroep personen met (aangeboren) doofblindheid >

Wat maakt de interactie van personen met EMB ingewikkeld?

Factoren voor interactieproblemen personen met EMB en hun communicatiepartners:

- Ondergevoelig of overgevoelig voor zintuiglijke prikkels
- verwerkingstijd
- Moeilijk leesbaar gedrag
- Communicatie persoon wordt niet opgemerkt
- Communicatie partner is niet waarneembaar
- Wisselende begeleiders
- Onvoldoende individuele aandacht

Diagnostisch Interventie Model CONTACT (Janssen, 2003)

- Visie:
- Intentie tot contact
- Uitgaan van interesses en belevingswereld cliënt
- Respect hebben voor en aansluiten bij de initiatieven van de cliënt

Diagnostisch Interventie Model CONTACT (Janssen, 2003)

- **Uitgangspunten:**
- Contact gaat uit van een uniek signaalrepertoire
- De cliënt geldt als een actieve en gelijkwaardige gesprekspartner
- Contact kan worden toegepast bij elke leeftijd en verschillende communicatie niveaus
- Het programma is begeleider georiënteerd.

Diagnostisch Interventie Model CONTACT (Janssen, 2003)

Doel:

Bevorderen van harmonieuze interacties doofblinde personen en hun interactiepartners

Interventie principes:

Verbeteren van inzicht en vaardigheden communicatiepartners:

- a) Herkennen signaalrepertoire cliënt
- b) Afstemmen van eigen gedrag
- c) Aanpassen van de interactie context

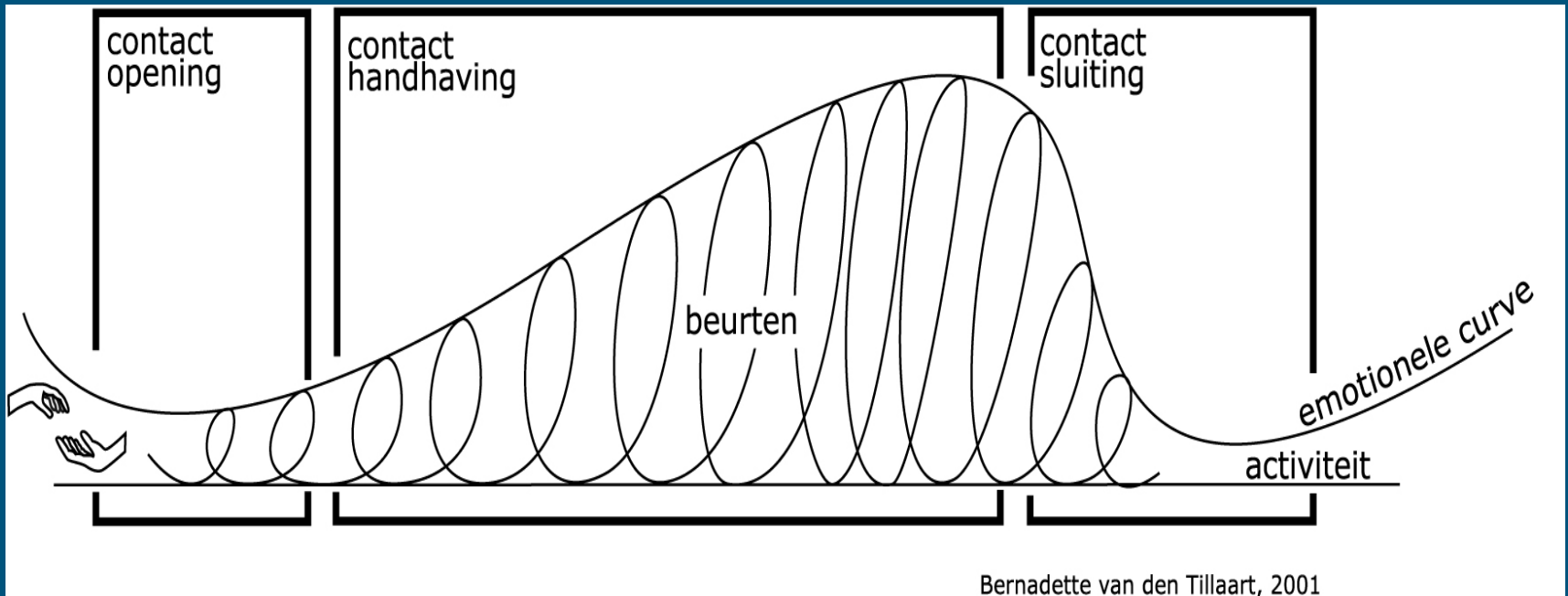
Wanneer heeft u het idee dat u goed contact hebt met een persoon met EMB?

Kenmerken harmonieuze interactie (hechtingstheorie)

1. Wederkerige aandacht
2. Wederzijdse afstemming
3. Adequate regulatie van emoties

Interactiemodel

Kenmerken interactieproces

- Interactiepatroon (beurtwisseling)
- Tempo, afstand/nabijheid, emoties
(regulatieaspecten)
- Manier van contact maken: verbaal, fysiek
- Communicatievorm, niveau en inhoud

Interactie analyse

- Interventie doelen vertaald in termen van
- **8 kerncategorieën:**
 - a) initiatieven
 - b) bevestigen
 - c) antwoorden
 - d) beurten
 - e) aandacht
 - f) intensiteit
 - g) affectieve betrokkenheid
 - h) zelfstandig handelen

Waarom VIB?

- Video interactie begeleiding:
- Wat zien we in de beelden
- Objectief kijken
- Klein kijken
- De rol van de communicatiepartner
- a.d.h.v. de 8 kerncategorieën

Wat leren begeleiders van de VIB coaching?

- De begeleiders leren te kijken naar de cliënt.
- De signalen van de cliënt worden herkend, ontvangen en bevestigd.
- Er komt een betere afstemming tussen de cliënt en begeleiders.
- Begeleiders lokken de cliënt uit tot meer initiatief, waardoor hij meer regie heeft over zijn eigen leven.
- Er ontstaat positief contact (meer plezier) tussen de cliënt en begeleiders.
- Begeleiders weten hoe ze het contact aan moeten gaan, waardoor er minder handelingsverlegenheid is bij begeleiders.

Hoe ziet een traject van VIB doofblind specifiek eruit?

- Individueel of teambijeenkomsten.
- Scholing over interactie en communicatie, met behulp van theorie, oefeningen en het bekijken van een klein stukje video.
- Minimaal 3, maximaal 5 VIB bijeenkomsten, waarin de hulpvragen aan de hand van video en huiswerk oefeningen worden beantwoord.
- Evaluatiebijeenkomst, waarbij met name aandacht is voor implementatie van de bevindingen.

Video-opname van Jan Dirk in interactie met Claudia:

Kunt u al interactiekenarakteristieken noemen van Jan dirk?

Interactie analyse: 8 kerncategorieën:

Initiatieven:

Bevestigen:

Antwoorden:

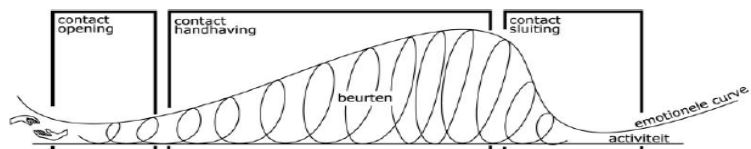
Beurten:

Aandacht:

Intensiteit:

Affectieve
betrokkenheid:

Zelfstandig handelen:

Bernadette van den Tillaert, 2001

Interactiemodel:

Contactopening:

Contacthandhaving:

Contactafsluiting:

Vraagstelling op gebied van Contact :

Hoe is het contact met deze cliënt?

Wat gaat goed?

Wat gaat minder goed?

Op welke manier heb je contact?

Wat is nodig om goed contact te kunnen hebben?

Zijn er situaties waarin het contact beter of slechter is?

Maakt het uit wie er contact met deze cliënt heeft?

**Zijn er nog
vragen?**

- Ingrid Korenstra
- Expertisecentrum Doofblindheid
- Bartimeus
- ikorenstra@bartimeus.nl

